

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**PSICOLOGIA DEL
DESENVOLUPAMENT (0-6)**

Coordinació: PETREÑAS CABALLERO, CRISTINA

Any acadèmic 2018-19

Informació general de l'assignatura

Denominació	PSICOLOGIA DEL DESENVOLUPAMENT (0-6)			
Codi	100700			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Educació Infantil	1	TRONCAL	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA	
	Nombre de crèdits	1.8	4.2	
	Nombre de grups	3	2	
Coordinació	PETREÑAS CABALLERO, CRISTINA			
Departament/s	PSICOLOGIA			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català			
Distribució de crèdits	Grup de Gestions Creatives: Pf. Cristina Petreñas i Pf. María Torres Grup de Tarda: Pf. Contxita Vendrell i Pf. Pilar Giménez			
Horari de tutoria/lloc	a concertar per correu electrònic: cristinapetrenas@pip.udl.cat			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
GIMÉNEZ VILAGRASA, PILAR	pilar.gimenez@udl.cat	3	
PETREÑAS CABALLERO, CRISTINA	cristinapetrenas@pip.udl.cat	3,8	
TORRES OLIVA, MARÍA	matorres@pip.udl.cat	4	
VENDRELL SERÉS, MARIA CONCEPCIÓ	vendrell@pip.udl.cat	3	

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Conèixer els processos de desenvolupament de la psicologia evolutiva de 0-6 anys.
- Comprendre i analitzar com és un nen - nena en aquesta etapa educativa.
- Distingir i reconèixer la identitat de l'etapa i les seves característiques.
- Relacionar les característiques dels nens en aquesta etapa amb les condicions que ha de crear per a potenciar el seu desenvolupament.
- Conèixer i saber aplicar recursos tecnològics en l'àmbit de la matèria. Expressar i redactar adequadament idees.

Competències

- Conèixer els desenvolupaments de la psicologia del desenvolupament de la infància en els períodes 0-2 i 2-6.
- Reconèixer la identitat de l'etapa i les seves característiques cognitives, psicomotores, comunicatives, socials i afectives.
- Dominar les TIC.
- Expressar-se correctament de manera oral i escrita.

Continguts fonamentals de l'assignatura

Tema 1. La Psicologia del Desenvolupament com a disciplina científica. Teories i Models

Tema 2. Desenvolupament físic i motriu

Tema 3. Desenvolupament de la comunicació i del llenguatge

Tema 4. Desenvolupament cognitiu

Tema 5. Desenvolupament socioafectiu

Eixos metodològics de l'assignatura

MODALITAT GESTIONS CREATIVES

L'activitat docent de l'assignatura està organitzada a través de dos grups:

- **Gran Grup**, de 3 hores a la setmana (dimarts de 10 a 12 i dimecres de 10 a 11)
- **Grup Mitjà**, d'1 hora a la setmana (dimarts de 12 a 14). Dedicat al projecte de Gestions Creatives.

Funcionament del procés d'ensenyança i aprenentatge al Gran Grup:

A les sessions en Gran Grup es treballarà el contingut teòric corresponent a cadascun dels cinc temes proposats al programa. **L'assistència a aquestes sessions és obligatòria (80%)** per poder seguir el procés d'aprenentatge de l'assignatura.

Cada tema comptarà amb **material i lectures específiques** que seran d'obligada lectura a l'inici de cada tema, i que es treballaran de forma individual i grupal en el context de l'aula.

S'exposarà el temari per part del professorat de l'assignatura, però també es treballarà a través de diferents activitats pràctiques de forma grupal en els diferents temes que seran evidències d'avaluació de l'assignatura a través de la creació d'una carpeta d'aprenentatge (especificades a la guia de carpeta d'aprenentatge).

Es treballarà a través de vídeos, articles, resolució de casos i debats a l'aula. Serà necessària la **participació activa i reflexiva** de l'alumnat.

Les **tutories individuals** seran una eina de suport al procés d'aprenentatge.

Es considerarà el *sakai* com a eina de **debat** i per tal de **compartir recursos** que puguin ser interessants pel procés d'aprenentatge.

L'assignatura necessita d'un estudi continuat al llarg del semestre per poder assolir els objectius d'aprenentatge plantejats.

Funcionament del procés d'ensenyança i aprenentatge al Grup Mitjà:

En aquest espai es treballarà l'evidència d'avaluació A2, l'acció *Esguard On* dins del projecte de Gestions Creatives. En el marc d'aquest projecte, l'acció estarà vinculada a l'assignatura i comptarà com una evidència d'avaluació més per aprovar l'assignatura.

S'organitzaran **tres sessions grupals presencials (2 d'octubre, 6 de novembre i 4 de desembre)** al llarg del semestre **d'assistència obligada (80%)** pel seguiment de l'acció, així com es farà el seguiment dels grups de treball a través de tutories individualitzades els dimarts de 12 a 14h. **Cal fer una tutoria grupal obligatòria presentant la pauta d'observació abans d'accedir a la Ludoteca.** A les tutories han d'assistir tots i totes les membres del grup de treball. En el procés d'elaboració es realitzarà una avaluació formativa a través de processos de coavaluació i feedback entre iguals.

MODALITAT GRUP DE TARDA

L'activitat docent de l'assignatura està organitzada a través de dos grups:

- **Gran Grup (GG)** - de 3 hores a la setmana de caire més teòric: dilluns de 16h a 18h i dijous de 15h a 16h.
- **Grup Mitjà (GM)** – de 1 hora a la setmana, per a la realització d'activitats pràctiques en petit grup: dijous de 16h a 17h.

Funcionament del procés d'ensenyança i aprenentatge a les sessions de GG:

- En aquestes sessions, s'abordarà el contingut teòric corresponent a cadascun dels cinc temes proposats al programa.
- Cada tema comptarà amb material i lectures específiques que seran d'obligada lectura a l'inici de cada tema, i que es treballaran de forma individual i grupal en el context de l'aula.
- Es treballarà a través de vídeos, articles, resolució de casos i debats a l'aula i serà necessària la

participació activa i reflexiva de l'alumnat.

- Per poder seguir el procés d'aprenentatge de l'assignatura, s'entén que l'assistència ha de ser obligatòria (80%).

Funcionament del procés d'ensenyança i aprenentatge en les sessions de GM:

Per a la realització de les Pràctiques de l'assignatura, es distribuïran els alumnes en grups de 5 estudiants per grup. La composició d'aquests grups, serà estable al llarg del quadrimestre. Els grups hauran de treballar de manera col·laborativa.

Les Pràctiques de l'assignatura estaran relacionades amb els continguts de la matèria i tenen com a principal objectiu establir ponts entre la teoria i la pràctica. Es proposaran un total de 5 pràctiques; és a dir, una pràctica per cada tema.

Les instruccions precises pel que fa al contingut, la realització i la presentació de les pràctiques es facilitaran a l'inici del curs.

Recursos per al procés d'ensenyament i aprenentatge:

- Les tutories, individuals i grupals, seran una eina de suport al procés d'aprenentatge.
- Es considerarà el Campus Virtual (sakai) com a eina de comunicació, de debat i per tal de compartir recursos que puguin ser interessants pel procés d'aprenentatge.
- També s'utilitzarà el Campus Virtual per a la presentació i avaluació de les Activitats Pràctiques.
- En canvi, per a la realització i el seguiment de les activitats pràctiques s'utilitzarà el Google Drive.

L'assignatura necessita d'un estudi continuat al llarg del semestre per poder assolir els objectius d'aprenentatge plantejats.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

MODALITAT GESTIONS CREATIVES

Temporalització aproximada i flexible de l'organització de l'assignatura en funció de les necessitats que vagin sorgint i el desenvolupament del curs:

Setmanes	Tema previst GG	Lliuraments
De la 1 a la 4	Presentació assignatura i Tema 1	10 d'Octubre (evidència A1- T1)
De la 5 a la 7	Tema 2	26 d'Octubre (evidència A1- T2)
De la 7 a la 9	Tema 3	14 de Novembre (evidència A1- T3)
De la 9 a la 11	Tema 4	28 de Novembre (evidència A1- T4)
De la 11 a la 15	Tema 5 i Tancament	19 de Desembre (evidència A1- T5)
19 de Desembre	Lliurament de la Carpeta d'Aprenentatge (evidència A1)- mitjançant el SAKAI Lliurament de l'Acció Esguard On (evidència A2)- presencial	
21 de Desembre	Lliurament de Ressenya (Evidència A4- opcional)- mitjançant el SAKAI	
8 de Gener	Examen (evidència A3) 10 a 12h	

14 de Gener	Revisió de les evidències d'avaluació A1, A2 i A3. 9 a 11h
22 de Gener	Examen de recuperació 10 a 12h
28 de Gener	Revisió de l'examen de recuperació 9 a 11h
31 de Gener	Notes finals

Sistema d'avaluació

MODALITAT GESTIONS CREATIVES

AVALUACIÓ CONTÍNUA

L'avaluació té un caràcter continu, per tant, l'assistència regular a classe i l'elaboració i lliurament dins de les dates establertes de les tasques que s'especifiquen com a evidències d'avaluació de l'assignatura són obligatòries per superar-la.

Les **evidències d'avaluació** són:

A1. Carpeta d'Aprenentatge. En cadascun dels temes de contingut de l'assignatura es realitzaran un seguit d'activitats fruit del treball de les lectures dels temes i dels treballs d'aula. Les activitats es concreten a la *guia específica de pràctiques* de l'assignatura. Els treballs s'hauran de lliurar al finalitzar cadascun dels temes a través del campus virtual d'acord amb les dates que indica la guia.

Valor ponderat: 30% de la nota final

A2. Acció Esguard On. Badge Observació- Gestions Creatives. Es durà a terme una acció obligatòria (Esguard ON) organitzada en tres nivells a desenvolupar en els tres primers cursos. En el marc d'aquesta assignatura s'haurà d'assolir el nivell 1 de l'acció. (Veure guia de l'acció Esguard On).

Valor ponderat: 20% de la nota final

A3. Un examen que contemplarà preguntes sobre el contingut dels cinc temes vinculant-lo amb la pràctica.

Valor ponderat: 50% de la nota final de l'examen

A4. Ressenya d'un llibre establert des de l'assignatura.

Valor ponderat: aquesta evidència d'avaluació és *opcional*, i ajudarà a pujar la nota a aquell alumnat que tingui la resta d'evidències d'avaluació aprovades. En cap cas servirà per compensar el suspens en alguna de les evidències d'avaluació obligatòries.

- **Per aprovar l'assignatura és imprescindible aprovar cadascuna de les evidències d'avaluació (A1, A2 i A3) amb una nota igual o superior a 5.**
- **L'assistència a classe, així com als seminaris, és obligatòria (80%) per poder avaluar les evidències d'avaluació.**
- **Les persones que repeteixen l'assignatura han de cursar totes les evidències d'avaluació de nou a excepció de l'A.2- Acció Esguard ON, d'acord amb la normativa de la UdL.**

És un requisit indispensable la correcció lingüística i formal en les produccions escrites (<http://www.fce.udl.cat/Recursos/guies/guiatreballs.pdf>). En la fonamentació dels treballs escrits és imprescindible acollir-se a fonts acadèmiques, correctament citades d'acord amb la normativa APA. Aquests errors expressius o la presentació incorrecta repercutiran en la qualificació de la matèria.

Examen de recuperació. Per poder presentar-se a l'examen de recuperació s'han de complir els següents criteris: (i) l'alumne ha d'haver-se presentat a l'examen oficial de l'assignatura, (ii) l'examen oficial no es pot deixar en

blanc; (iii) ha d'haver lliurat les evidències d'avaluació A1 i A2 dins dels terminis establerts. L'examen de recuperació és per aquelles persones que havent estudiat necessiten una segona opció per poder superar la prova.

Valor ponderat: 50% de la nota final de l'examen

AVALUACIÓ ÚNICA PELS ESTUDIANTS AMB FEINA ACREDITADA

Només es poden acollir aquell alumnat que compti amb l'aprovació per part de la comissió pertinent i el permís per a fer l'avaluació única.

A1. Ressenya d'un llibre establert des de l'assignatura.

Valor ponderat: 10% de la nota final de l'examen

A2. Acció Esguard On. Badge Observació- Gestions Creatives. Es durà a terme una acció obligatòria (Esguard ON) organitzada en tres nivells a desenvolupar en els tres primers cursos. En el marc d'aquesta assignatura s'haurà d'assolir el nivell 1 de l'acció. (Veure guia de l'acció Esguard On).

Valor ponderat: 20% de la nota final

A3. Un examen que contemplarà preguntes sobre el contingut dels cinc temes vinculant-lo amb la pràctica.

Valor ponderat: 70% de la nota final de l'examen

- **S'ha d'avisar del seguiment d'aquesta modalitat fins a l'11 d'octubre.**

AVALUACIÓ PELS ESTUDIANTS AMB NEE

Condicció: certificat de discapacitat o de tenir alguna dificultat específica d'aprenentatge.

El professorat de l'assignatura podrà modificar el sistema d'avaluació i la realització d'activitats presencials, i no presencials, en funció de les Necessitats Educatives Específiques de cada alumne, sempre consensuat amb la comissió d'Atenció a la Diversitat de la UdL.

MODALITAT GRUP DE TARDA

AVALUACIÓ CONTÍNUA

L'avaluació té un caràcter continu, per tant, l'assistència regular a classe i l'elaboració i lliurament dins de les dates establertes de les tasques que s'especifiquen com a evidències d'avaluació de l'assignatura són obligatòries per superar-la.

Les evidències d'avaluació són de tres tipus:

a. **Evidències obligatòries d'avaluació individuals** (total 50%)

- Examen 1, sobre els continguts dels dos primers temes que incorporarà tant els continguts teòrics com les aportacions i reflexions derivades de les diferents activitats pràctiques (activitats d'aula, Pràctica 1 i Pràctica 2). Màxim 25 punts.

Valor ponderat: 25% de la nota final

- Examen 2, sobre els continguts dels dos primers temes que incorporarà tant els continguts teòrics com les aportacions i reflexions derivades de les diferents activitats pràctiques (activitats d'aula, Pràctica 3, Pràctica 4 i Pràctica 5). Màxim 25 punts.

Valor ponderat: 25% de la nota final

a. **Evidències obligatòries d'avaluació grupals** (total 50%)

- Les Pràctiques de l'assignatura es realitzaran en grup i s'avaluaran a través d'una rúbrica que estarà

disponible en l'apartat Recursos del Campus Virtual.

- Cadascuna de les 5 Pràctiques de l'assignatura es puntuarà amb un màxim de 10 punts i tindrà un valor ponderat del 10% de la nota final.

a. **Evidència voluntària** (opcional)

- Ressenya d'un llibre establert des de l'assignatura. Màxim 10 punts.

Valor ponderat: aquesta evidència d'avaluació és opcional, i pot ajudar a millorar la nota a aquell alumnat que tingui la resta d'evidències d'avaluació aprovades. En cap cas servirà per compensar el suspens en alguna de les evidències d'avaluació obligatòries.

ACLARIMENTS / A TENIR EN COMPTE

- Per aprovar l'assignatura és imprescindible
1. Haver-se presentat als dos exàmens, obtenir un mínim de 10 punts en cadascun i, en conjunt, la suma de les puntuacions dels dos exàmens ha de ser major o igual a 25 punts.
 2. Haver presentat les 5 evidències grupals (P1, P2, P3, P4 i P5). La suma de les puntuacions de les 5 pràctiques ha de ser major o igual a 25 punts..
 3. L'assistència a classe és obligatòria (80% dels controls d'assistències) per poder ser avaluat/da.
 4. Examen de recuperació En la modalitat de Grup de Tarda, no hi haurà examen de recuperació.
- Les persones que repeteixen l'assignatura, en cada cas, acordaran amb la professora quines evidències han de presentar de nou.
 - És un requisit indispensable la correcció lingüística i formal en les produccions escrites (<http://www.fce.udl.cat/Recursos/guies/guiatreballs.pdf>). Els errors expressius o la presentació incorrecta repercutiran en la qualificació de la matèria.
 - En la fonamentació dels treballs escrits és imprescindible acollir-se a fonts acadèmiques, correctament citades d'acord amb la normativa APA.

AVALUACIÓ ÚNICA PELSESTUDIANTS AMB FEINA ACREDITADA

Només s'hi pot acollir aquell alumnat que compti amb l'aprovació per part de la comissió pertinent i el permís per a fer l'avaluació única.

S'ha d'avisar del seguiment d'aquesta modalitat fins a l'11 d'octubre.

AVALUACIÓ PELS ESTUDIANTS AMB NEE

Condicció: certificat de discapacitat o de tenir alguna dificultat específica d'aprenentatge.

El professorat de l'assignatura podrà modificar el sistema d'avaluació i la realització d'activitats presencials, i no presencials, en funció de les Necessitats Educatives Específiques de cada alumne, sempre consensuat amb la comissió d'Atenció a la Diversitat de la UdL.

Bibliografia i recursos d'informació

Berger, K.S. (2007). *Psicología del Desarrollo. Infancia y Adolescencia*. Madrid: Editorial Medica Panamericana

Bilbao, A. (2015). *El cerebro del niño explicado a los padres*. Madrid: Plataforma Actual

Castorina, J.A. & Baquero, R.J. (2005). *Dialéctica y psicología del desarrollo. El pensamiento de Piaget y Vygostki*. Madrid: Amorrortu editores

Corral Iñigo, A. & Pardo de León, P. (2001). *Psicología evolutiva I (Vol.1)*. Madrid: UNED.

García, J.A. & Delval, J. (2010). *Psicología del Desarrollo I*. Madrid: UNED.

Herranz Ybarra, P. & Sierra García, P. (2002). *Psicología evolutiva I (Vol.2)*. Madrid: UNED.

Mariscal S., Giménez-Dasi, M., Carriedo N. & Corral, A. (2009). *El desarrollo psicológico a lo largo de la vida*. Madrid: McGraw-Hill

Muñoz, A. (coord). (2010). *Psicología del desarrollo en la etapa de educación infantil*. Madrid: Ediciones Píramide

Mussen, P.H.; Conger, J.J. & Kagan, J. (1976). *Desarrollo de la personalidad del niño*. México: Editorial Trillas

Palau, E. (2001). *Aspectos básicos del desarrollo infantil. La etapa de 0 a 6 años*. Barcelona: ceac educación infantil

Pérez, N. & Navarro, I. (2011). *Psicología del desarrollo humano. Del nacimiento a la vejez*. Alicante: Editorial Club Universitario

Perinat, A., Miras, M. i Onrubia, J. (2008): *Psicología del Desenvolupament I*. Barcelona, Fundació Universitat Oberta de Catalunya (FUOC).

Shaffer, D.R. (2000). *Psicología del desarrollo. Infancia y Aprendizaje*. Madrid: Thomson Editores